

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Explicantur vota excepta, parag 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

potestas tunc jam spiravit. Sed propria difficultas illa hæc est, An, si pœnitens accedat ad te Confessarium ultimo V. G. die durationis Bullæ, petatque commutationem voti, tu vero sive quia es negotio alicui intentus, sive, quia vis libros, vel te doctiorem cōsulare & c. an [inquam] possis breviter sic pronuntiare? Ego tibi commuto ex nunc votum tuum ipsud in aliud opus, quod post aliquot dies ego, vel quidam doctus designabit.

Respondeo, Possè. Quia hoc modo dicere possumus, commutationem factam esse tempore durationis Bullæ, & solum designationem subrogationis fieri postea. Id quod non est uti Jurisdictione post tempus spiratum Delegationis, sed est exequi, quod tempore habili commutatum est. Ita Sanch. & alique quibus adde Leandrum, & ita, contra Andream Mendo, tener Bardr. &

Dices. Potest ne aliquis dicere, per solam petitionem commutationis voti fieri castitatem, & rem non esse integram [ut in simili supra diximus de Confessione incepta] unde possè commutationem finiri post elapsam Delegationis tempus? Respondeo. Mendo de Bulla affirmat, sufficere solum ejusmodi petitionem, ut possit dici causa cœpta; Sed certe eam solum sufficere, mihi difficile est, ut difficile fuit supra e meram petitionem Confessionis illam facere causam cœptam.

§. II.

Explicantur vota excepta in Bulla.

1. **D**ecernamus nunc, quænam vota nequeant per Bullam commutari? Dico commutari non posse vota absoluta Castitatis, Religionis, Peregrinationis Ultramarinæ [qua voce, quasi per Antonomasiam intelligitur Peregrinatio Hierosolymitana] emissæ Devotionis causa. Idem dic de Juramentis, quibus prædicta observanda jurantur, quando nimirum per ea juramenta confirmantur promissiones Deo factæ; sunt enim etiam hæc reservata, quia tunc non sunt, nisi vota, ut supra dictum est: Promissiones, dico: nam, si quis per juramentum confiteri dumtaxat, sic, assertive. *Juro me habere, vel habuisse voluntatem, seu propositum conservanda V. G. castitatis.* cum sic non pronuntiat, sed enuntiet, juramentum est assertorium de præsentis, vel

præterito, non vero promissorium atque adeo votum non est.

2. Dictum est autem (vota absoluta) ut enim vota hæc tria excipiatur, ea intelligi debent, quæ sunt absolute, & perfecte talia, nulla ex parte deficientia. Id permixte notandum est, nam ex hoc excepta esse prima facie apparent, excepta tamè nequaquam esse, invenientur, ut jam ex Collariis, quæ colligam, palam fiet.

Votum Castitatis diminutum.

3. **H**inc enim Primo, votum non fornicandi, votum non se pollucendi, votum non nubendi, votum castitatis conjugalis, votum virginitatis præcise, idest consentis in abstinentia primi actus luxuriæ, quatenus scilicet virginitas involvit corporis integritatem, votum integræ castitatis, sed ad tempus, ad quod rationabiliter præsumatur ætas hominis per vêturæ; vota, in quâ, hæc, quia sunt, castitatis diminutæ, non numerantur inter excepta, quare sunt per Bullam commutabilia.

4. Præterea votum Castitatis vere conditionale hoc V. G. modo emissum. *Voveo Castitatem, si convalesco, hoc est si à Deo sanitatem impetrabo.* satis probabiliter, etiam sanitate obtenta, non est ex exceptis, quia deficit à puro voto castitatis, quod illud in rigore est tale, & absolute, quod propter Dei cultum simpliciter fit, at hoc respicit motivum utilitatis propriæ. Cur autem dictum sit *vere* (conditionale) mox intelliges n. 11.

Idem satis etiam probabiliter dic de voto pœnali in hunc modum facto (*voveo V. G. non ludere, quod si ludam in pœnam voveo Castitatem.*) vel in hunc alium modum, non vovendo omissionem ludi, sed Castitatē in casu ludi, sic, *nolo ludere, quod si ludam, voveo Castitatem.* Idem dic (*inquam*) quia hæc non sunt pura vota Castitatis, sed relata ad tuum ludū. Faciunt ad hoc ea, quæ dixi supra §. 1. n. 2.

5. Denique votū Castitatis per partes emissum, cui tamen integro noluit vovens, se subijcere, huc reducitur, nec enim est ex exceptis. Voveri quis V. G. hodie, nolle assentiri pravis internis cogitationibus, cras voveri, se non fornicaturum, perendie se nolle actum impudicum externe peccaminosum habere; dico, hæc, singula non esse reservata, quia sunt vota diminutæ Castitatis, atque adeo esse per

per Bullam commutabilia, nisi tamen vovens, voluerit in ultimo voto simul omnia colligere, illisque esse subiectum, nam tunc votum erit perfecta, & integra castitatis.

Votum Religionis diminutum.

9. **H**inc Secundo. Votum de assumendo toto vitæ tempore Hospitali, vel Monasterio, seu Religioni, nisi sic intelligas, rite in illa profiteri, votum de ingrediendo in Religionem, si intelligas solum ingressum, non vero perseverantiam seu Professionem in ea (hoc vide distinctius apud Doctores citatos à Diana a) hæc, inquam quia non sunt vota perfecta de Religione, non sunt reservata, sed per Bullam commutari, fas est.

7. Idem pronuntia, si votum Religionis sit verè conditionale, vel pœnale, propter rationes modo num. 4. dictas.

Votum Peregrinationis Hierosolymitana diminuta.

8. **H**inc Tertio, vota de invisenda Sanctissima Virgine Lauretana vel S. Jacobo in Compostella, vel votum Peregrinationis ad Limina Apostolorum, vel etiam Peregrinationis Hierosolymitanæ non ob visitanda Loca Sancta, sed ob alium, tamen si honestum, & pium finem, V. G. ad sua peccata ibi cum Confessario illic forte degente confitenda, vel ad suum parentem ibi ægotantem adjuvandum; Hæc, inquam, vota, cum non sint ad loca Hierosolymitana Sancta, non sunt reservata, unde sunt per Bullam commutabilia.

9. Idem dic, si votum ejusdem Hierosolymitanæ Peregrinationis sit vere Conditionale, vel Pœnale propter rationes adductas. n. 4.

Due Notationes facientes ad prædicta.

10. **U**o tandem diligenter notari, velim. Primo, qualitates quasdam annexas his reservatis votis posse per Bullam commutari. Vovisti V. G. Peregrinationem Hierosolymitanam pedestrem, vel mendicando in itinere, vel sine magno comitatu, potest Confessarius per Bullam electus has circumstantias tibi commutare, modo interim perster

ipia Peregrinationis substantia, quia hæc est reservata, nequaquam illæ.

11. Nota Secundo. Cur, quando dicimus votum conditionale commutari per Bullam posse, addimus illud (vere conditionale.) Ratio enim est, quia non raro, quamvis in modo loquendi addit in tuo voto illud (si) tamen non semper significat conditionem, sed tempus, atque æquivaler particulæ, quando, voves V. G. si convalueris, si Pater tuus incolu- nis domum redierit, si tua soror honeste nupserit, voves, inquam, ire Hierosolymam, vel Religioni te addicere, vel castitatem perpetuam sartam tectam custodire, Aio, si sensus sit verè conditionatus in hunc modum. *Voveo, si hac prædicta mihi concesserit Deus, Religionem, Peregrinationem, Castitatem,* erunt ejusmodi vota commutabilia: at si sensus sit hic alius. *Voveo, quando ego convaluero, quando meus pater redierit, quando mea soror honeste nupserit &c.* hæc non erunt vota conditionata, sed absoluta pro præfixo tempore, quare nequaquam commutationis favore gaudebunt.

§. III.

Vota de quibus est aliqua major controversia, an per Bullam commutari queant?

Vota conjugum.

1. **P**rima Controversia est de voto perfecta castitatis emissio à Conjuge, an sit reservatum, ac proinde neutiquam commutabile per Bullam.

Respondeo. Certum est, si votum hoc fuit à conjuge emissum ante initum matrimonium, esse reservatum, etiam post matrimonium initum, siquidem ex matrimonio naturam non mutat; & ipse quidem peccavit matrimonium contrahendo, licet propter jus bona fide ab alio conjuge acquisitum, possit debitum reddere, ac petere quidem non potest; & quamvis juxta probabiliorē sententiam possit Episcopus, & forte Mendicantes per sua Privilegia dispensare hunc, ad petendum debitum, duntaxat dum Conjux vivit, tamen nec ad hoc, nec ad totum votum commutandum Bulla quidquam potest. quia id esset Bullæ potestatem extendere ad vota per Pontificem excepta.

2. At, si sit sermo de voto castitatis, quod forte